

Remissvar från Växa Sverige

En samlad djurhälsoreglering (2020:62) NO2020/02751

I vårt remissvar har vi samrått med LRF och Gård & Djurhälsan, som har medverkat i expertgruppen. Synpunkterna är därför till stora delar lika.

Generella synpunkter

Övergripande är det bra med en översyn av djurhälsolagstiftningen. Förslaget kommer dock väldigt sent då den nya lagstiftningen ska träda i kraft den 21/4 2021.

Vår viktigaste synpunkt är att påpeka att Växa Sverige till fullo stöder det särskilda yttrandet (sid 917 i betänkandet) från My Sahlman, LRF angående överträdelser av djurhälsolagstiftningen. Vi anser att det är helt obefogat att höja straffskalan för överträdelser av djurhälsolagstiftningen på det sätt som föreslås. Vidare anser vi att införande av sanktionsavgifter inte är vägen framåt. Vi vill starkt ifrågasätta utredningens förslag om att införa administrativa sanktionsavgifter. Råd och information är ett bättre sätt att uppnå högre regelefterlevnad. Sverige har ett världsunikt djurhälsoläge som uppnåtts genom samverkan och tillit mellan djurhållare, bransch och myndigheter.

Generellt är texterna mycket svårlästa och, som vi tolkat det, så beror det till stor del på att det inte går att upprepa formuleringar som finns i exv Djurhälsoförordningen. Vi undrar om det går att komma runt detta? De svårlästa texterna försvårar stort för läsaren som i sin tur har stora skyldigheter. Det är därför mycket viktigt att Jordbruksverket skriver sammanfattande och tydliga instruktioner till olika kategorier personer som berörs av lagsstiftningen, framför allt till veterinärer och djurhållare, men vid behov även till andra.

I sammanfattningen till betänkandet förklaras övergripande skillnaden mellan förtecknade sjukdomar och åtgärdssjukdomar men i texten används begreppen ologiskt och försvårar förståelsen av lagstiftningen samt gör text och hänvisningar röriga.

Vad gäller anmälningsplikten kommer det bli svårt för den enskilda veterinären att överblicka vad som gäller och vilken skyldighet denne har.

Vad gäller sjukdomsövervakning anges i förslaget att föreskrifter eller beslut om åtgärder vad gäller exv provtagning för att kartlägga förekomst, fastställa frihet eller kontrollera djursjukdomar ska kunna göras. Växa anser att förslaget är bra men att relevant ersättning till djurhållare ska kunna ges. Många gånger tar denna provtagning både tid och resurser från lantbrukaren.

Förslaget om att regeringen ger uppdrag till Jordbruksverket att tillsammans med SVA och i samråd med övriga myndigheter och branschorganisationer göra en översyn av vilka djursjukdomar som behöver omfattas av tvingande lagstiftningsåtgärder är bra. Från Växa Sverige sida vill vi framhålla vikten av att branschen är med på ett tydligt sätt.

Det anges att det blir en något bredare skyldighet i lagtexten för vissa frågor, exv skyldighet för veterinärer om preliminära åtgärder för a,b och c sjukdomar. Även här är det nödvändigt med tydliga instruktioner om vad som gäller i de specifika fallen.

Kapitel 1 – Inledande bestämmelser

1 § Det är viktigt att även antibiotikaresistens kan omfattas av lagens tillämpningsområde.

7 § Det är tydligt att ord och uttryck ska vara desamma som i EU förordningen. Det kan ändå vara nödvändigt att förtydliga vissa begrepp som hos gemene man kan ha andra betydelser. Tex export som i dagligt tal används som term för att flytta ut djur ur Sverige medan "förflyttning" är ett vitt begrepp som de flesta förknippar mer med transport av djur än handel över gränser.

8 § Täcks C-sjukdomar som Sverige beslutar att bekämpa/friförklara sig ifrån in av punkt 2 eller 3? Om vi t.ex. erhållit fristatus för en C-sjukdom efter önskemål från regeringen så reglerar AHL hur förflyttningar får ske.

Begreppet åtgärdssjukdomar har diskuterats under arbetet med "Djurhälsoregleringen", synpunkten från veterinära organisationer och myndigheter har varit, och kvarstår, att det kommer att försvåra möjligheten att lätt överblicka och förstå de olika ingående kategorierna och vilka åtgärder som gäller för dem.

Kapitel 3 Anmälningsplikt och övervakning

1 § Denna styr anmälan av **förtecknade sjukdomar**. Den borde reglera anmälan av **åtgärdssjukdomar**. Eller täcks detta av 5 § punkt 2? Det vore tydligare om alla åtgärdssjukdomar

omfattades dvs. att sista meningen skulle lyda "För andra åtgärdssjukdomar får regeringen eller...". Det gör att hänvisningen i 8 § punkt 1 i djurhälsoförordningen blir tydligare och mer heltäckande.

2 § 3. Definitionen av djuryrkesverksam person är väldigt vid i AHL, "en fysisk eller juridisk person som i sitt arbete kommer i kontakt med djur eller produkter, utom aktörer och veterinärer". Det är orimligt att alla dessa ska ha denna anmälningssplikt.

Kapitel 4 Medvetenhet om, beredskap inför och bekämpning av sjukdom

2–4 §§ anger veterinärens skyldigheter vad gäller a-, b- och c-sjukdomar. Däremot framgår inte detta för sjukdomar som omfattas av 1 §. Med tanke på att t.ex. PRRS och paratuberkulos är allvarliga smittor behöver det tydligare framgå vad som gäller för denna typ av smittor. Det blir också mer logiskt att Jordbruksverket får meddela föreskrifter för samtliga åtgärdssjukdomar i kap 4 5 § i förordningen.

6 § Paragrafen omfattar endast a-, b- och c-sjukdomar vilket medför att övriga åtgärdssjukdomar fattas. Begreppet åtgärdssjukdomar vore mer heltäckande, det används t.ex. i §§ 7–9.

Det kan finnas behov även av enskilda beslut i det fall det finns veterinärer som är jäviga eller på annat sätt olämpliga att agera.

2 § 3. Definitionen av djuryrkesverksam behöver definieras "smalare" än "en fysisk eller juridisk person som i sitt arbete kommer i kontakt med djur eller produkter, utom aktörer och veterinärer". Många personer kan komma i kontakt med olika djurprodukter exempelvis mjölkbilstransportörer och är det rimligt att alla ska ha detta straffsanktionerade ansvar.

Kapitel 7 Införsel från tredje land och export

Det finns ett behov av att definiera begreppen förflyttning, införsel och export. De saknas bland definitionerna i AHL artikel 4.

Kapitel 8 förflyttning av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte

Vad som är sällskapsdjur är väl definierat i AHL men begreppet som sådant är inte självklart. Vore bra med någon form av hänvisning till AHL. Det är viktigt att lantbruksdjur som hålls av aktörer i samma syfte som sällskapsdjur, dvs inte för avel eller produktion inte kan åberopa annat användningsområde eller missuppfatta vilka lagkrav som omfattar dem.

Kapitel 9 Frivilliga kontrollprogram

3 § Rättigheten att ansluta sig till frivilliga kontrollprogram ska bara gälla om aktören kan uppfylla programmets föreskrifter, vilket bör läggas till i paragrafen, exempelvis "Den som har djur av sådant slag och inom ett område där kontroll enligt 2 § första stycket 2 har anordnats, har rätt att få djuren anslutna till kontrollen under förutsättning att djurhållaren uppfyller de föreskrifter som gäller för kontrollen."

4 § Bra att beteckningar för sjukdomsfrihet skyddas så att dessa inte kan användas på ett otillbörligt sätt.

Kapitel 10 Offentlig kontroll

11 § Det kan diskuteras om det bör definieras i vilken omfattning djurägarens skyldighet att bistå sträcker sig. I stora besättningar kan insatsen bli omfattande. Sträcker sig skyldigheten i så fall till att djurägaren exempelvis även ska ställa personal till förfogande? Genom att anpassa tillsynen till "rätt" årstid underlättas kontrollen.

Kapitel 12 Straff, sanktionsavgifter, förverkande

Det största hotet mot det svenska smittskyddet är olaga införsel av djur och djurprodukter vilket bör stå i relation till mindre förseelser inom regelefterlevnad som saknar större smittskyddspåverkan. Det är orimligt att höja straffsatsen jämfört med nuvarande epizootilag. Vi vill återigen påpeka att Växa Sveriges synpunkter stämmer överens med det särskilda yttrande från LRF.

1 §. Här införs ett nytt begrepp "förtecknade åtgärdssjukdomar". Oklart hur detta skiljer sig ifrån åtgärdssjukdomar och förtecknade sjukdomar. Det får antas att den stränga straffsatsen därmed omfattar alla förtecknade sjukdomar, trots att det är oklart exakt hur (vem, i vilket läge och inom vilken tidsrymd) anmälan ska ske för alla dessa sjukdomar. Den stränga straffsats som anges är orimlig. Det är vanligt att de initiala symtomen på de flesta av de sjukdomar som avses är vaga och vad som definitivt innebär en misstanke kan vara svårt att fastslå.

5 § Att veterinärer ska dömas i rättsinstanser undergräver betydelsen av veterinära ansvarsnämnden och innebär ett skifte i synen på hur legitimationsyrken ska kontrolleras.

Kapitel 13 Överklagande och verkställbarhet av beslut

1 § Anger vad som gäller för a-, b- och c-sjukdomar men inte för övriga åtgärdssjukdomar. Var hittas detta? Viktigt att en veterinärs preliminära beslut kan gälla för samtliga sjukdomar som Sverige bekämpar officiellt.

Kapitel 14 Övriga bestämmelser

Det påverkar konkurrenskraften för svensk livsmedelsproduktion om svenska myndigheter lägger på högre avgifter än vad som sker i våra konkurrentländer. Detta är något vi bland annat sett vad gäller avgifter för officiella veterinärer på slakterier där den svenska avgiften ligger långt över den gängse inom EU.

Vi förutsätter att tredje stycket innebär att beräkningarna av avgifter kommer att remissbehandlas. Det är enda sättet att ta ställning till om kostnadsnivån är rimlig och kan bäras av näringen. Så har tyvärr inte skett för de olika avgifterna som hittills beslutas i samband med ändringarna till följd av AHL.

FÖRSLAG TILL DJURHÄLSOFÖRORDNING

Kapitel 2 Allmänna Djurhälsobestämmelser

1 § Jordbruksverket behöver också kunna meddela föreskrifter som berör förflyttningar inom Sverige därför bör detta finnas med i punkt 1.

Kapitel 3 Anmälningsskyldighet och övervakning

1 § lägg till:

- Informera berörda organisationer

Det är viktigt att näringen i detta läge också kan agera snabbt för att minska risken för smittspridning inom landet.

Kapitel 4 Medvetenhet om, beredskap inför och bekämpning av sjukdom

1 § Det är väldigt rörigt med vad som är åtgärdssjukdomar. Bäst om definitionen i kapitel 4 1 § gäller genom samtliga författningar. Det vore mycket tydligare om samtliga sjukdomar som omfattas kan få ingå i bilaga A trots att detta för några få innebär att de räknas upp två gånger, en gång i AHL och en gång i bilagan.

5 § Byt ut a-, b- och c-sjukdomar mot åtgärdssjukdomar i enlighet med kommentaren till kapitel 4 i lagen. Annars inkluderas t.ex. inte PRRS och paratuberkulos.

Kapitel 5 Registrering godkännande och spårbarhet

1 § Den databas som Jordbruksverket upprättar behöver vara både användarvänlig och uppfylla de krav som ställs i AHL. Med tanke på det stora behov av förenklingar som föreligger inom detta administrativt mycket betungande regelverk ser vi gärna ett framtida uppdrag till Jordbruksverket inom detta område.

Kapitel 10 Allmänna bestämmelser om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet.

Eftersom kraven på registrering och journalföring är kopplade till höga sanktionsavgifter är det viktigt att kontrollen sker på ett likvärdigt sätt över hela landet.

12 § Här hänvisas till lagen kapitel 3 1-3 §§ som omfattar förtecknade sjukdomar. Det vore mer logiskt med åtgärdssjukdomar. Annars faller t.ex. PRRS och paratuberkulos bort. (Då behöver 5 § punkt 2 i samma kapitel ses över).

Kapitel 12 Sanktionsavgifter

Sanktionsavgifter är inte ett effektivt sätt att uppnå regelefterlevnad. Se vidare särskilt yttrande sid. 917 i del 1 av betänkandet av djurhälsolagsutredningen.

2 § Om djurhållning endast är en del av verksamheten i ett företag bör årsomsättningen för denna del uppskattas proportionerligt dvs. sanktionsavgiften ska kunna sättas ned till en lägre nivå om djurhållningen utgör en liten del av omsättningen i ett större företag.

Kapitel 13 Ersättning

18 § Bestämmelsen om inköp av fler än 150 nötkreatur från fler än fem besättningar är otidsenlig och ologisk ur smittskyddssynpunkt. 149 nötkreatur från 149 besättningar går bra. Paragrafen skrevs i en tid då besättningarna var mycket mindre än i dag. Problem uppstår när t.ex. en kalvlevererande besättning lägger ner. Har man då djur från fyra andra leverantörer så kan stallet inte fyllas upp innan "karenstiden" löpt ut. Även vid försäljning av hela besättningar kan problem uppstå.

30 § Texten bör utformas på samma sätt som 16 § med förbehållet att det måste finnas särskilda skäl. Detta är i sig starkt begränsande men ger myndigheten större möjlighet att agera då så är önskvärt. Allt för stora begränsningar i Jordbruksverkets manöverutrymme är negativt.

Kapitel 14, se kommentarerna under kapitel 14 i lagen.

Bilaga B

Det hade varit tydligare om denna hade omfattat även salmonella och bisjukdomar men av någon anledning är bilagan begränsad till 3–14 §§.

Då vi är fria från BVDV och bovin leukos och förbinder oss att bekämpa dessa smittor borde de finnas med i bilaga B under nötkreatur.

Andrea Holmström

Växa Sverige

